

ĐỀ MỤC TU TẬP

Chùa Siêu Lý - Ngày 27/05/2024

Sư Giác Nguyên giảng

Lý Ngọc Nga ghi chép bài giảng

Tử Du ghi chép chữ Pāli

Có lần đó, có người đến hỏi Ngài A Nan. Họ tin Ngài là một bậc Đa Văn, cái gì Ngài cũng biết. Ngài nghe từ Phật rất là nhiều. Ngài gặp gỡ Chư Tăng Tôn Đức rất là nhiều, tiếp xúc với thân hào, nhân sĩ, trí thức trong dân gian rất là nhiều, rồi bản thân Ngài cũng đi đến rất là nhiều [nơi] – cái gì cũng nhiều hết, cho nên Ngài biết rất là nhiều. Họ muốn hỏi Ngài A Nan là: Đời sống của mỗi người nó chỉ là **một hành trình làm việc của 6 Căn**, toàn bộ đời sống của chúng ta nó chỉ là **hành trình làm việc 6 Căn**. Vậy thì theo Ngài A Nan, cái gì, cái hình ảnh nào đáng để mình để mắt tới nhất, cái gì đáng để mình nghe nhất? Tôi giảng các vị có hiểu không? (*Tôi nói tiếng Nhật nha. Đây các vị nghe có hiểu tiếng Nhật không?*) Tức là hỏi Ngài A Nan: Vậy chứ Ngài đi nhiều, Ngài biết nhiều, Ngài học nhiều, vậy cái gì trên đời này là đáng để mình nhìn nhất, đáng để mình nghe nhất? Người mà hỏi câu hỏi này nè, trước khi mà họ gặp Ngài, họ cũng đã đem cái câu hỏi này hỏi cho rất là nhiều người, thì mỗi người trả lời một cách khác nhau.

Nếu hôm nay mà tôi hỏi từng người ở đây, các vị muốn nhìn cái gì nhất, muốn nghe cái gì nhất, thì tôi chắc mình cũng trả lời khác nhau, đúng không? Ví dụ như có một lần bên Anh người ta làm một cuộc thăm dò, thăm dò mấy bà, mấy cô là lựa ra 10 mùi mà quý vị thích nhất. Và kết quả thăm dò nó rất là đáng ngạc nhiên. Thí dụ như là một trong 10 mùi đó các vị biết: mùi cà phê. Nhưng mà cái mùi đó nó không ngạc nhiên. Cái này nó mới ngạc nhiên, mà thật sự cái mùi đó tôi không biết, chắc đây mấy bà rành hơn tôi. Ở trong 10 mùi đó có một mùi mà phụ nữ rất thích ngửi, đó là mùi con nít – mấy đứa mà nó chưa có biết ăn. Tại tui tu hồi bé mà tôi cũng không có con. Mà con nít nó có mùi phải không? Có không? Con nít có mùi hả? Thì tôi đọc tôi biết vậy thôi. Thấy làm lạ là tại sao mà con nít nó có cái mùi, thì nó đâu có. Chắc tại vì Mẹ thương con chứ nít làm gì có mùi, phải không? Tôi thì thật lòng nghĩ con người mình, nếu mà mùi của con người thì chỉ là mùi mồ hôi thôi, mùi bất tịnh. Còn mình ngửi gần ai mà thơm thơm toàn là mùi nước hoa thôi. Thì con nít... chắc mùi phấn hả? Nếu mà mùi phấn thì nó đâu phải là mùi con nít, nó chỉ là mùi phấn, nhưng mà đọc mấy bài thì gọi nó là mùi con nít, mùi em bé, đại khái như vậy. Rồi màu sắc thì cũng có người thích màu này, có người thích màu kia. Đấy. Âm thanh có người thích này, thích kia. Thích thì tôi không biết chứ ghét là tôi biết. Tôi biết có người họ ghét âm thanh của móng tay mà cào trên tấm bảng, có người họ ghét âm thanh của cái muỗng mà cạo đáy nồi. Còn tôi nè, thì tôi lại sợ nhất là cát, hạt cát mà bị mài trên

gạch. Ví dụ như là mình mang giày hay mang dép, cái chân, cái đôi giày của để nó cà lên cát, mà cát nằm trên gạch tôi rất là khó chịu. Tiếng Bắc kêu là “ghê gai”. Mỗi người có cái ghét, và đương nhiên mỗi người cũng có cái thích.

Thì ông này hỏi Ngài A Nan vậy chứ theo Ngài hình ảnh nào, âm thanh nào, đáng để cho mình quan tâm nhất? Ở đây các vị có thể đoán được không? Ít ra phải biết xài cái đầu chứ. Hồn nhiên đi! Bên Chúa họ nói rằng chỉ có tâm hồn trẻ con mới vào được nước Chúa. Bên Thiên Tông cũng vậy. Họ kêu là “tâm hồn của anh nhi”. “Anh nhi” tức là trẻ con ấy, thì mới có thể chứng đạo. Bên Lão Tử cũng nói như vậy. Tâm hồn anh nhi với là trẻ con. Mà tôi đa phần tôi thấy Phật Tử không có biết cái này. Như hồi tối, có cô đang ngồi chần dằn dưới kia, dốt như là cái gì vậy đó, mà tôi hỏi cổ có một câu, mà cô trả lời nó dài dòng, văn chương, rồi ngữ pháp, rồi chi cho nó rối. Thì nếu tôi hỏi bà con cái âm thanh nào, hình ảnh nào, đáng để mình quan tâm nhất? Thì bà con cũng trả lời được chứ phải không? Thấy chưa? Đó. Hồn nhiên vậy đó. Chỉ Đức Phật nè, chỉ Đức Phật. Bởi vì tôi nhớ tôi cũng có tiếp xúc với một vài Phật Tử mà họ đến thăm chỗ của tôi bên Thụy Sĩ cũng có, họ đến chỗ tôi bên Mỹ cũng có, bên Đức cũng có, Đức, Mỹ, Thụy Sĩ và đặc biệt là Kālāma, tôi tìm thỉnh những bức tượng đẹp nhất. Tại sao vậy? Đó là lý do của tôi, sáng nay tôi mới nói, thì có nhiều người họ hỏi tôi vậy chứ. Họ cũng học ba mớ. Tôi sợ cái thứ ba mớ. Họ nói: *“mình tu là mình tu tâm chứ không có tu tướng”*, *“Phật là Phật tại tâm”*, tại sao mà Sư bận tâm chi cái chuyện tượng Phật? Thì tôi nhớ tôi trả lời thế này: Trên đời này không có một loại hoa nào, không có một viên ngọc nào, không có một món cổ vật nào, không có một món bảo vật nào, mà mình nhìn hoài không chán. Thỉnh thoảng thuyết pháp tới đây là tôi cũng hay nhắc một chuyện của tôi, là tôi có hai lần tôi tới thăm Viện Bảo Tàng Smithsonian ở New York của Mỹ. Tôi gặp viên kim cương The Hope Diamond. Viên nó to bằng trứng cút vậy đó. Viên kim cương màu xanh, kim cương hột xoàn có tên, đặc biệt lắm!

Tôi đứng, tôi nhìn nó tôi nghĩ đến Đức Phật. Trong Kinh nói tại sao gọi là Tam Bảo? Bởi vì trên đời này không có cái gì mà nó đặc biệt hơn Tam Bảo.

Thứ nhất là cái độ quý hiếm. Không có viên ngọc nào mà nó hiếm bằng Tam Bảo hết. Bởi vì có nhiều khi trong Kinh nói có nhiều triệu tỷ tỷ tỷ A Tăng Kỳ mà không có Phật ra đời. Chứ còn ngọc ngà châu báu trong thế gian thì không có thứ gì mà nó quý, hiếm hết đó. Thứ nhất là quý hiếm.

Thứ hai, trong thế gian này không có một bảo vật nào mà đem lại niềm an lạc hạnh phúc cho người ta bằng Tam Bảo. Hiểu không? Thí dụ như cái ông “quỷ già”, Dã Quỷ này nè, mà ổng có một rổ kim cương, thì là cái rổ của ổng chớ tôi có được gì đâu. Hiểu không? Hiểu tôi nói không? Mà mỗi viên mà nó to bằng trứng ngỗng thì cũng là của ổng chứ tôi đâu được gì đâu. Mà bây giờ ổng có cho tôi viên, thì

cũng chỉ có mình tôi hạnh phúc thôi, chứ bà con đâu có được gì đâu. Trong khi Tam Bảo thì không. Một lời Phật dạy có thể an ủi từ một ông Vua cho đến một người ăn mày, từ một học giả cho đến một anh ăn cướp, đều có thể có được sự an lạc, lợi lạc từ lời dạy ngắn gọn của Đức Phật. Cho nên trong đời này không có một thứ báo vật nào mà đem lại lợi ích cho chúng sinh nhiều như là Tam Bảo. Đấy.

Ý nghĩa thứ ba của chữ Tam Bảo đó là, phải là người đại phước (tiếng Pāli: "anomasatta: người đại phước"), phải là người đại phước thì mới có thể có Chánh Tín nơi Tam Bảo. Cho nên ngồi trước mặt tôi thì tôi không biết ai là đại phước. Bởi vì phải có học Giáo Lý thì cái tin Phật mới được gọi là Chánh Tín. Còn nếu mà vào chùa có pháp danh, mặc áo tràng, thậm chí cạo đầu và ăn chay trường, nhưng mà không hiểu Giáo Lý thì niềm tin của người đó không được gọi là Chánh Tín. Nhớ cái đó. Cho nên người phải có Chánh Tín, phải học giáo lý thì cái tin của người đó mới được gọi là Chánh Tín. Và người mà có được Chánh Tín là phước rất là lớn. Chưa kể phước kiếp sau, kể phước kiếp trước họ phải nhiều lắm, kiếp này họ sanh ra mới có Chánh Tín. Nhớ cái đó.

Hồi nãy giờ tôi đang nói theo chú giải của Trường Bộ Kinh - bộ Sumaṅgalavilāsinī, còn bây giờ tôi trở ra ngoài đời tôi nói. Không có người nào, vật nào, cảnh nào, mình nhìn mà mình vừa thích, mình vừa có phước, như là hình ảnh Đức Phật hết. Thấy chưa? Hình ảnh Đức Phật càng đẹp, càng trang nghiêm, càng từ bi, càng đoan chính, thì mình càng nhìn mình càng có phước. Nhưng mà tôi biết các vị đang bị tôi lừa. Cả một đám đông đang bị tôi lừa. Các vị biết cái câu mà "thương nhau cởi áo cho nhau" biết bài nào không? "Thương nhau cởi áo cho nhau, về nhà dỗi Mẹ qua cầu gió bay". Các vị biết đó là con gì không? Con lừa. Con lừa Mẹ. Nãy giờ các vị đã bị tôi lừa, lừa một cách rất là lợi lạc. Tức là hồi nãy giờ các vị cứ tưởng hình ảnh Đức Phật là hình ảnh đáng để mình nhìn nhất đúng không? No. Hình ảnh đáng để mình nhìn nhất không phải, chưa hẳn là hình ảnh Đức Phật. Mà các vị nghe cái này mới ghê nè.

Khi mà có người hỏi Ngài A Nan: *Cái gì đáng để nhìn nhất? Cái gì đáng để nghe nhất? Đáng nghĩ, đáng nếm, đáng sờ chạm, đáng tư duy nhất?* Ngài A Nan trả lời thế này... *(Các vị có còn nghe không? Tự nhiên nói tới đây tôi hết muốn nói, tôi nhìn mặt các vị tôi thấy ghét, nhìn mặt tôi thấy ghét không muốn nói nữa).* Ngài A Nan trả lời thế này... *(Tại sao tôi nhìn mặt các vị tôi không muốn nói nữa? Tại vì mặt của quý vị tôi nói không có hiểu).* Ngài A Nan trả lời một câu tôi đọc, tôi hoan hỷ cực kỳ, nhưng mà tôi nghĩ nhiều người nghe câu đó họ chịu không có được. Ngài nói như thế này. Hình ảnh nào, âm thanh nào, mùi nào, vị nào, mà khi 6 Căn tiếp xúc giúp cho mình có được **TRÍ TUỆ GIÁC NGỘ** thì hình ảnh đó, âm thanh đó, được xem là đáng để mình bận tâm nhất. Có hiểu không? Nãy giờ tôi nói các vị bị lừa rồi đó. Hồi nãy tôi hỏi ông nội kia nói hình ảnh Đức Phật. Đúng. Hình ảnh tôn dung, tôn nhan Đức Phật. Đúng.

Rất là thiêng liêng. Nhưng chưa hẳn là nhất, là vì sao? Là vì có người họ nhìn một xác chết mà họ chứng đạo. Có không? Đấy. Có người nhờ nhìn một bà già mà bỏ đi tu chứng thánh. Chẳng hạn như em trai của Ngài Xá Lợi Phất, mình thấy hình ảnh đáng nhìn nhất là mỹ nữ, giai nhân, nhưng mà không. Có trường hợp mình phải nhìn một bà già mà có kỳ thiết thì cuộc đời mới khá. Hiểu không? Chứ còn ba cái thứ nhìn để thương gì đó, nó chỉ có hại đời mình thôi. Có người họ làm giàu là nhờ họ đi ngang mấy cái Villa, họ muốn ráng làm ăn để có cái giống như vậy. Nhưng có người họ giàu là nhờ đi ngang mấy xóm ổ chuột, họ ráng làm giàu để đừng vô cái nhà đó. Có không? Có người họ đi kiếm tiền là vì để giàu, nhưng có người họ đi kiếm tiền là vì để đừng có nghèo. Yeah. Có. Tôi biết có cả hai. Có những vị triệu phú họ bắt đầu cuộc đời của họ, làm ăn kiếm tiền bằng cách ngày ngày họ đi đánh giày mà họ cứ nhìn vào cái Villa bờ biển, họ lập nguyện là làm sao mà cuối đời mình phải vô ở trong cái nhà đó, chứ không ở trong gầm cầu nữa. Cứ lấy cái đó làm đề mục và cuối cùng làm triệu phú thiệt. Còn có tên nó thành triệu phú là nhờ nó đi ngang xóm ổ chuột cứ niệm hoài "Ổ chuột", "Ổ chuột", "Ổ chuột", nó niệm riết, niệm làm sao mà nó đừng vô trong đó nữa. Cuối cùng nó giàu thiệt. Hiểu không? Cho nên ở đây mình đừng có nói xóm ổ chuột là hình ảnh tầm thường. Chưa chắc. Tùy người. Giờ hiểu chưa? Tùy căn cơ của mình mà mình sẽ tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc trên đường đạo, nhờ một hình ảnh nào. Thời Phật có vị thì chỉ nhìn dòng nước chảy bèn chứng Thánh. Múc nước rửa chân thấy nước nó chảy lan ra thấm vô đất là vị đó chứng Thánh. Có vị đang đưa củi vào lò để mà nhóm lửa, thì nhìn ngọn lửa chập chờn vị đó bèn chứng Thánh. Có vị sau một cơn mưa rừng buổi chiều từ trong am bước ra nhìn nguyên một khu rừng chiều mà được tưới tắm sau một cơn mưa lớn, vị đó chứng Thánh. Đấy. Cho nên Ngài A Nan Ngài trả lời rằng là hình ảnh, âm thanh đáng để mình bận tâm nhất chính là hình ảnh, âm thanh nào mà đưa mình đến **TRÍ TUỆ GIÁC NGỘ**. Nhớ cái đó rất là quan trọng.

Đây cũng là cơ hội để bà con biết thêm chuyện nữa. Tức là đề mục **TỨ NIỆM XỨ**. Nói gọn thì nó là THÂN, THỌ, TÂM, PHÁP, nhưng mà nói rộng nó lên tới là bốn mươi mấy. Nghe kỹ. Tứ Niệm Xứ mà nói gọn có bốn: THÂN, THỌ, TÂM, PHÁP, mà nói rộng tới bốn mươi mấy, bốn mươi mấy cho mấy chục trường hợp khác nhau. Có người thì thích hợp với đề mục Thân Quán Niệm Xứ. Đó là mình nói gọn. Có người thích hợp với đề mục Thọ Quán Niệm Xứ. Thân Quán có nghĩa là quan sát bản chất và hoạt động của thân, nhờ vậy chứng Thánh. Có người quan sát cảm giác của thân và tâm, nhờ vậy chứng Thánh. Có người quan sát các tâm trạng của mình, nhờ vậy chứng Thánh. Đó là nói gọn. Nhưng mà nói rộng nó như thế này. Ở trong Thân Quán Niệm Xứ có người theo dõi hơi thở mà chứng Thánh, có người theo dõi các tư thế sinh hoạt mà chứng Thánh, có người phải quán sát bất tịnh của thân mà chứng Thánh, có người phải quán sát các tình trạng xác chết mà chứng Thánh, khác nhau

hết. Nha. Thì trong bài giảng sáng nay cơ hội gặp lại bà con không có nhiều. Chiều nay tôi đi rồi. Tôi đi rồi tôi về có ngày tôi bay rồi, tôi bay về Tây. Thì tôi dồn lại cho bà con một bài giảng mà hy vọng rằng nó là một bài ôn tập cho những gì bà con đã học, đã nghe, bao nhiêu năm qua, và biết đâu đó là cái nền để bà con về tu tập. Và cũng là cái nền để sau này bà con nghe những bài giảng khác. Thì tôi quay lại cái mà đáng để cho mình bận tâm nhất chính là cái gì mà nó giúp cho mình thành tựu được **TRÍ TUỆ GIÁC NGỘ**, và... cái “và” này mới quan trọng nè. Và cái đó có thể là những gì rất đổi thân quen với chúng ta trong nhiều đời quá khứ, mà cũng có thể là những gì mà chúng ta lần đầu tiên bắt đầu lưu tâm để ý. Nhớ nha. Nhớ cái đó. Ví dụ như cái nóng ở Sài Gòn. Theo trong Kinh, cái nóng, cái lạnh, cái oi bức, cái khắc nghiệt của đời sống, của thời tiết, nó tuyệt đối có thể là đề mục để mà bà con tu thiền. Ví dụ như ngày hôm qua, chúng tôi đến viếng một tư gia ngoài Long Thành, thì nóng quá, mà nó đặc biệt ở chỗ là chúng tôi viếng chùa Thiền Quang ngoài đó, rồi đến viếng nhà cư sĩ, cũng ân nhân ngày xưa, thăm lần này thôi, chứ kiếp này chắc cơ hội quay lại là không có. Nóng quá. Cơm dọn lên mà nhìn nó giống như nguyên rổ bù lon vậy đó, ăn không có nổi. Thì xong rồi, gia chủ mới mời chúng tôi cho một bài Pháp, họ xin, họ thấy tôi nóng, tôi đổ mồ hôi, họ nói thôi nửa tiếng thôi, tôi nói 3 phút thôi, tôi chịu không nổi. Tôi nói 3 phút, để đồng hồ trước mặt nói đúng 3 phút. Nhưng mà cuối cùng vì *Đại Bi*, tôi thêm 2 phút nữa là 5 phút. Đó là *Đại Bi*, chứ ‘đại bác’ là 3 phút.

Thì tôi nói cái này nè, nghe cho kỹ nè. (*Microphone ở chùa tôi vui lắm, cầm thì mỏi tay, giống như Phật tử Việt Nam, ngồi cho đông mà đầu nó ngu*). Nghe cho kỹ nè. Hôm qua tôi giảng pháp môn Tứ Niệm Xứ mà thông qua cái thể tài. (*Việt Nam thích dát vàng chứ không bao giờ bận tâm tới pháp thoại. Tôi cầm hai cái cho nó gọn. Chùa thì giàu, để tiền dành tiền dát vàng. Lần đầu tiên tôi thuyết pháp tôi cầm 2 cái nè, cái nặng ký rưỡi*). Nghe cho kỹ. Bản thân tôi như thế nào thì tôi bày cho quý vị như vậy. Tu Tứ Niệm Xứ thông qua Bốn Đố. (*Đố sọ. Nước ngoài nó gặp vầy hết hồn. Người ta cản tôi nói đừng có về nước. Họ cản tôi nói đừng có về nước. Cái chỗ đó chỗ biên địa mà tôi không tin, tôi nói không, phải về chứ, về tôi trải nghiệm*). Bản thân tôi làm cái gì tôi bày cái đó, đi, đứng, nằm, ngồi *Chánh Niệm*. Khát nước biết đó là khát nước. Phải không? Làm cái gì biết cái đó. Khó chịu, dễ chịu, thì biết. Nhưng mà cái này nè, cái đó là nói vẹt. Chứ thực tế thì nó là thế này. Cứ đi, đứng, nằm, ngồi, làm gì biết nấy. Thực hiện từng động tác với sự tỉnh thức. Nói theo trong Kinh, từng bước đi, từng động tác, giống như một Ông Hoàng trong ngày lễ đăng quang. Có nghĩa là trịnh trọng. Làm cái gì, làm chủ tâm trạng và cảm xúc trong từng động tác lớn nhỏ giống như một Ông Hoàng, ông Thái tử trong ngày đăng quang lên ngai vậy đó. Luôn luôn trong sự kiểm soát, kiểm soát như thế nào? Khi tôi đang tôi đang cầm cái này nè, tôi biết đây là cầm. Tôi đang cầm biết là cầm. Trong lúc đó có một cái thích, nghe cho kỹ, có một cái thích nào đó đi qua lòng, tôi biết đây là Tập Đố. Tôi đang cầm mà có một luồng gió

mát đi ngang mà tôi thích. Tôi thích gió mát đó thì tôi biết đó là Tập Đế. Thì ngoài cái thích ra, tất cả là Khổ Đế. Cứ suốt ngày chỉ có hai Đế thôi. Nhớ. Suốt ngày chỉ có hai Đế thôi.

- Có nghĩa là hễ phát hiện có cái thích thì đó là Tập Đế. Nguồn của Khổ.
- Ngoài Tập Đế ra thì cái gì cũng là khổ hết, cái gì cũng là Khổ Đế. Thiện ác gì cũng là Khổ Đế hết.
- Chỉ có cái thích đó là Tập Đế.

Tôi biết tôi nói cái này mấy cha mà học A Tỳ Đàm là nhảy dựng lên, khi mà tôi nói thiện ác gì cũng là Khổ Đế. Bởi vì nó như thế này. Nghe cho kỹ.

- Tất cả bất thiện đều là Khổ. Riêng ***Tham ái vừa là Khổ mà vừa là Nhân Khổ***.
- Tất cả thiện đều là Khổ, riêng ***Bát Chánh Đạo vừa là Khổ vừa là con đường Thoát Khổ***.

Không học A Tỳ Đàm thì nghe này không hiểu, cho nên khi mà tôi giảng, tôi gom gọn lại tôi không có giải thích. Tôi chỉ nói khi đang tu tập tôi chỉ ghi nhận hai Đế thôi: ***Khi nào thấy tham, thấy thích, thì tôi biết đó là Tập Đế, ngoài Tập Đế ra tất cả đều là Khổ Đế***. Mà ***trong lúc mình ghi nhận cái này là Khổ, cái này là Tập, cái này là Khổ***, lúc đó mình đang tu gì? Tu Đế gì? ***Đạo Đế***.

Bây giờ quý vị thấy không? Vô chùa không học giáo lý, tới lúc nghe ông Sư giảng, mà ổng giảng cái mà tinh hoa lại không hiểu. Uống không? Rất là uống. Đó là lý do tại sao mà tôi không còn hứng thú giảng ở Việt Nam. Đó cũng là lý do tại sao tôi có lớp Intensive, tức là lớp Phật Pháp chuyên sâu, một khi mà các vị thấy tôi giảng giáo lý cho lớp chuyên sâu, quý vị sẽ giựt mình, quý vị thấy tôi giống như là một đạo khác, nghe không hiểu gì hết. Uống không? Bây giờ bắt tôi nói giáo lý kiểu bình thường, nói cho bà con hiểu thì suốt đời bà con ở lớp hai hoài, hiểu không? Mà hễ nhích lên lớp là lại nghe không hiểu. Cái lỗi ở đâu thì tôi không có nói, thì bà con tự hiểu lỗi nằm ở đâu. Do không có người dạy hay là do không có người học. Hoặc là do cả hai. Hai cái này cộng lại thành ra là Phật tử Việt Nam không có cơ hội để biết Giáo Lý. Hôm qua thì tôi nói người ta hiểu, bởi vì người ta có học. Còn có một số người trách tại sao tôi không có làm Kālāma ở Việt Nam? Thì biết cũng có làm cho vui thôi chứ không làm được gì. Còn nếu mà mở lớp Giáo Lý tại Việt Nam thì ai học? Mà cái tôi ngại là cái này nè? Khi mà tôi mở đây nè, bà con ỷ gần nhà đó, cho nên bữa lặn bữa học, học xong rồi dạy buổi sáng, buổi trưa trốn về nhà, thì buổi sau thấy tiếc tiếc chạy lên học tiếp, học cái nó không hiểu. Trong khi tôi dạy ở Kālāma thì chuyện đầu tiên là bà con phải tốn tiền bay rồi. Cho nên trước khi mà tốn tiền để bay bà con phải cân nhắc rất là kỹ,

có nên tốn mấy trăm đô la để bay hay không? Và sống chết gì cũng phải ráng học cho nó đúng, cho nó đáng số tiền đó, và lớp học đã rất là thành công, vô cùng, vô cùng thành công. Các vị biết tôi thông báo xong, lúc đầu 40 người, sau đó còn lại có 30 thôi, nhưng mà 30 người đó học rất tốt. Một ngày học ba buổi, học rất tốt, vừa học, vừa tu thiền, sáng đi bộ, đi bộ chung với chúng tôi, đi ra ngoài rừng hay rừng chòi rất là dễ thương, nhưng mà cái cốt lõi ở đây đó là phải chịu tốn tiền, và vì nó quá xa cho nên bà con bắt buộc phải rất là chuyên tâm. Tự xét mình chịu tốn kém, mình phải coi trọng Phật Pháp đến mức mà dám cắn răng bỏ 500 đồng ra. Tôi đâu có ăn được xu nào trong 500 đó đâu, toàn mấy hãng máy bay nó ăn không hà. Nhưng mà quý vị phải tốn 500, và qua bên đó thì khó mà đổi ý lắm. Khó lắm. Bắt buộc là phải ráng mà học. Có mấy người họ tính bỏ về, bởi vì họ thấy khó quá. Nhưng mà mấy bạn học họ giữ lại, họ nói ráng đi, chị học không nổi em kèm cho chị. Và cuối cùng họ ngoài giờ học Thầy ra, họ còn học nhóm với bạn, và sau một tuần lễ đầu tiên là họ đã thấy nó có trớn, và sau ba tuần đó chúng tôi theo họ về Việt Nam, họ cũng đi về và họ vẫn tiếp tục học nhóm, và cũng cái đám đó đi qua Thụy Sĩ. Tuần nữa nó bay nè. Và xong lớp Thụy Sĩ là chúng ta... Nếu mà tình hình Miến Điện OK, chúng ta sẽ có ba tháng lớp Intensive tại Miến Điện. Ba tháng. Thì tôi nghĩ rằng nếu bà con có lòng tin Phật, tin Phật nói đúng, thì nên dành thì giờ để mà qua bên đó dự một khóa ba tháng.

Tin Phật nói đúng là sao? Phật nói mấy điều mà tôi nghi nghi là đúng. Tôi mới nghi thôi. Thứ nhất, Phật nói ai cũng phải chết. Cái đó đúng không? Tôi nghi là đúng. Đúng không? Tôi nghi lời Phật là đúng. Phật nói câu thứ hai đó là, chết rồi chồn đi về rất là khó xác định. Tôi nghi hình như câu đó cũng đúng luôn, phải không? Rồi Phật dạy là Trí càng nhiều thì đời sống nó sẽ trơn nhuận hơn, tốt hơn, an lạc hơn, thì hình như tôi cũng nghi câu này đúng, phải không? Một là cái chết. Ngài nói là cái gì cũng bất trắc, chỉ có cái chết là chắc chắn. Cái gì cũng bất trắc kể cả cái chuyện mình chết rồi đi về đâu. Tôi thấy đúng. Rồi Phật dạy nếu không có kiếp sau thì ngay kiếp này mình sống nhiều với tâm lành, sống nhiều với trí tuệ, sống nhiều với chánh niệm, thì cũng an lạc hơn. Tôi lại nghi câu này đúng. Đối với Phật là tôi chỉ có nghi thôi. Đấy. Nếu mà mình có lòng nghi như vậy. Có được đúng ba cái nghi đó, thì có lẽ là mình nên chuẩn bị một tuổi già cho nó ngon lành.

Bây giờ tôi quay lại, tôi không bỏ bài giảng đâu. Người ta hỏi Ngài A Nan: Vậy chứ cái gì mà đáng để nghe, đáng để nhìn nhất, thì Ngài A Nan Ngài nói cái gì – hình ảnh, âm thanh nào, mùi nào, vị nào mà nó giúp cho mình, giúp cho mình có **TRÍ TUỆ GIÁC NGỘ**, thì cái đó hình ảnh, âm thanh đáng để mình lưu tâm. Tôi ví dụ, tôi nói bà con hiểu lầm nói tôi tự xưng thánh, cái đó không có. Tôi nghĩ đó là chúng ta nếu mà có lòng tu thì cơ hội để tu tập có rất là nhiều. Ví dụ như mình ngồi trước đĩa bánh xèo món ruột của mình, mình rất là thích bánh xèo, nhưng mà nếu lúc chỉ nhớ là một chuyện thôi, nhớ ông Sư từng nói thế này: Toàn bộ đời sống chỉ có Sướng và Khổ.

Hoạt động của 7, năm nay lên tới 8 rồi, hoạt động của 8 tỷ con người trên trái đất này chỉ nhằm vào chuyện là trốn khổ tìm vui, phải không? 8 tỷ người trên hành tinh này, hoạt động gì đi nữa thì cũng nhằm hai cái đó thôi. Trốn khổ và tìm vui. Và khổ vui thì nó đến từ cái gì? Thích và Ghét. Có được cái thích thì gọi là sướng, mà bị cái mình ghét thì gọi là khổ. Xong chưa? Mà thích và ghét lại đi ra từ ba nguồn: *Tiền nghiệp, Khuynh hướng tâm lý và Môi trường sống*. Do nghiệp sao đó mình mới sanh làm người Việt, người Thái, người Miên, phải không? Do cái nghiệp gì đó mình mới làm chứ, mình mới vô đây. Mà phải là người Việt, người Thái, người Miên, mình mới thích ăn bánh xèo, chứ còn Do Thái đưa nó bánh xèo chưa chắc nó ăn. Đấy. Một chuyện. Chuyện thứ hai. Quý vị có đồng ý với tôi là cái ngon nó chỉ là một đoạn rất là ngắn ở đây không? Nó chưa tới cuống họng nữa, nó ngon tới đây, cái bánh xèo nó ngon là cái gì? Mình nhai, mình nghe nó giòn, mũi mình nghe cái mùi nó thơm, lưỡi mình cảm thấy ngọt, mà thời gian nó rất là ngắn, rồi thì nó trôi đi. *(Mà tôi biết tôi giảng cái này giống như là Mozart mà chơi nhạc trong chuồng bò vậy đó. Mà kệ nó, Mozart thích thì cứ chơi vậy đó, chứ tôi thấy giống như Mozart chơi nhạc trong chuồng bò vậy đó)*. Thì dù thích hay không thích phải nhớ chuyện đó rất quan trọng. Cứ mỗi lần ăn mình cứ nhớ, nhớ ông Sư nói như vậy đó – nói là mình thích này là do khuynh hướng tâm lý, do nghiệp xưa mình mới làm người Việt Nam, rồi mình mới thích cái này, nhưng mà cái thích nó chỉ có đoạn này thôi, vì có cái đoạn ngắn này nè mà chuyện gì mình cũng làm, nói ra nó đau lòng. Tôi biết, bây giờ tôi bớt nói cho người ta thù, tôi nói xa xa ra. Tôi biết có rất là nhiều người nữ chỉ vì cái áo đẹp, cái túi xách đẹp, cái đồng hồ đẹp, mà bắt chấp, có không? Không tin hả? Sao cứ dòm tôi hoài vậy? Có cái đó không? Vì túi xách 5000 đô, rồi có cái này 2000 đô, rồi có mắt kính 500 đô, gom lại thì nó chừng 10 ngàn, mà vì 10 ngàn đó là bắt chấp, có không? Có. Kể cả người mẫu, diễn viên, ca sĩ, hoa hậu, thích những cái rất là ruồi bu, mà chỉ vì cái ruồi bu đó, bữa nay tôi nói cho bà con, dĩ nhiên quý vị nghĩ tại sao Sư biết. Bởi vì dĩ nhiên nghe được biết, chứ sao tôi biết. Quý vị tưởng tượng một túi xách mấy ngàn, chứ còn nó trầy cái mình hết muốn xài, có đúng không? Mắt kính nó rớt xuống đất bị mẻ cái là hết muốn đeo, có nghĩa là giá trị của những vật đó nó rất là mong manh, mình vì cái mong manh đó mà mình bán rẻ rất là nhiều thứ. Đó là một chuyện. Chuyện thứ hai, mấy món đó bữa nay mình thích, mai mình không thích nữa. Cái thứ ba, thiên hạ biết mình là ai. Họ đâu có biết. Mình có chắc mình xài mấy cái đó người ta nhìn mình không? Mà nếu người ta nhìn, mình được cái gì? Thứ ba, thời này đồ giả, đồ thiệt khó nói lắm. Cho nên tôi không thể nào mà tôi nghĩ mình hy sinh quá nhiều thứ, để rồi mình đeo vô người mình một món đồ, mà thứ nhất người ta nhìn vô người ta không biết là thiệt hay giả là thấy uống rồi. Thứ hai, mình phải hy sinh quá nhiều. Cái thứ ba, những món đồ rất là mong manh. Cái thứ tư, là cái thích của mình đối với nó rất là mong manh. Và cái thứ năm, cái này mới bây nè, giá trị một con người nó không phải là những món phụ kiện, mà là ngay chính cái cư xử của

mình. Các vị đồng ý cái đó không? Các vị xài đồ sang mà cách các vị vào trong nhà hàng, cái cách các vị kéo ghế người ta nhìn, người ta biết mình hai lúa hay út nếp, người ta biết. Cách mình kéo ghế, cái cách mình xếp nĩa, cái cách mà mình gọi bồi bàn, cái cách mình dàn xếp đĩa, chén, bàn ăn, người ta nhìn biết mình hai lúa hay út nếp, người ta biết. Biết hết. Thì cái sang nó sang ở đâu, chứ không phải mấy thứ đó. Chúng tôi biết bên Hollywood trung tâm điện ảnh Mỹ, người ta có hẳn một lớp để mà người ta huấn luyện một người bình thường mà có thể vào vai giới thượng lưu, mất hai năm, tại sao mà diễn viên cần cái đó? Tại vì có những vai mà họ phải đóng, họ vào vai phải giả làm bá tước, bá tước phu nhân, làm vợ của ông chủ tịch tập đoàn, một ông tổng giám đốc, một ông chủ tịch hội đồng quản trị, có những vai mà mình là xuất thân con nhà gia thế tám đời, thì mà mình xuất thân út nếp, hai lúa, thì làm sao mình vô vai đó được. Cho nên Hollywood họ có hẳn một khóa để dạy mình mấy cái đó, hai năm trời. Cái gì cũng phải học, như tôi biết ở Thụy Sĩ có một lớp quản lý khách sạn cũng phải mấy năm, chứ không phải mình bỏ tiền ra cất cho nó sang trọng rồi mình leo vô làm chủ khách sạn. No. Nó bao nhiêu vấn đề. Thì tại sao tôi phải nói lạc đề? Không phải lạc đề. Giá trị con người nó nằm ở bao nhiêu thứ nội hàm, chứ không phải chỉ là mấy thứ rìa ngoài. Thí dụ như Pháp Sư, quan trọng là Pháp Sư nói cái gì cho người ta, chứ không phải lên là chọc cười người ta, không phải là giọng nói du dương, ánh mắt truyền cảm, truyền nhiễm, không phải. Mà người ta nghe xong người ta về có cái gì bỏ túi cái đó mới quan trọng. Hiểu không? Chứ còn nếu mà chỉ đơn giản nói cho người ta vui, pha trò cho người ta cười, xong rồi chia tay, thì cái đó tôi mời Hoài Linh thuyết pháp thì tuốt luốt đúng không? Chứ mình đi thỉnh mấy cha Sayadaw tùm lum chi cho nó mệt.

Như vậy tôi chốt, Ngài A Nan nói thế này: Giá trị của đời sống, **giá trị của ý nghĩa 6 Căn, 6 Trần** nó nằm ở chỗ là đem lại cho mình cái gì? Cho nên, tôi chốt lại. Cái mà nãy giờ tôi nói lòng vòng, lòng vòng, cái này tôi mới nói nè. Có nghĩa là tôi muốn kể từ hôm nay cái nóng của Sài Gòn vẫn là một đề mục cho các vị tu tập, hiểu không? Cái bụi, cái ồn, của Sài Gòn, nó vẫn là đề mục cho các vị tu tập. Đó bài Pháp nói chung chung, cuối cùng tôi chốt lại chỗ đó. Cái đĩa bánh xèo, cái tô cơm thiêu trưa nay vẫn có thể làm một đề mục tu tập. Thì lúc bấy giờ nó trở thành nên một cái gì đó rất là thiêng liêng. Các vị biết không? Hồi đó tôi đi học phổ thông, tôi kể cho các vị nghe chuyện này xấu hổ lắm, ngày tết mấy đứa bạn nó đi vô chùa. Lúc đó tôi là ông Sư, tôi thương nhỏ lớp phó lăm, thầy chùa, tôi thương nhỏ lớp phó, nó vô dắt nguyên đám đi chơi vòng vòng. Nó đi ngang cây mai chùa, nó bẻ, con gái mà, nó cầm nó đi đi vậy nè, xong nó đi ngang chỗ tôi ở nó nhét vô trong vách, rồi nó đi về. Mà tôi biết nó nhét đó là nó hồn nhiên, nó cầm hồi nó mới tay, nó nhét về. Trời ơi, nó nhét về mà tôi dòm nhánh mai đó nó thiêng liêng như là cái gì vậy đó. Tôi đem vô tôi ghim vô trong cái ly nước, mà nó héo xuống, xong, thì tôi không có cái vụng mà đem ép vô trong sổ

lưu bút. Không có. Nhưng mà mình thấy, mình tiếc dữ lắm. Đó là một. Điều đó có nghĩa là trên đời này là cái gì thiêng liêng hay không thiêng liêng là do mình. "Linh tự ngã bất linh tự ngã". Chưa hết. Tôi về Việt Nam chuyến này tôi đến tôi thăm một nhân vật lớn, thì nhân vật đó dắt tôi ra vườn khoe, khoe là ở đây có chôm chôm, mà nguyên cây cao khoảng 3 mét, đếm được 4 trái, ông nói năm nay sai, được mùa. Năm nay nó được mùa, bốn trái... Cái tôi mới đùa. Tôi nghĩ trong bụng tôi không biết nó hỏng sai thì được mấy trái. Thì nhân vật đó có hái cho tôi một trái, tôi về tôi để trong phòng và tôi sẽ giữ trái đó cho đến bao giờ tôi chết thì thôi. Đó là nhân vật tôi rất là quý. Nhân vật đó là nam nha, chứ không thôi hiểu lầm nữ là chết tôi. Một trái chôm chôm thôi, nhưng mà nó thiêng liêng. Đấy. Bây giờ hiểu chưa? Cho nên bài giảng này tôi nói cái gì? Bài giảng này tôi nói có hai chuyện thôi. Một, tôi nhắc lại lời Ngài A Nan, người ta hỏi Ngài 6 Trần thì Trần nào đáng để bạn tâm nhất? Thì Ngài nói rằng Trần nào mà giúp cho mình có được **TRÍ TUỆ GIÁC NGỘ**. Rồi. Thì từ đó tôi mới chốt lại. Kể từ hôm nay tiếng ồn, tiếng hát, tiếng gió thổi, tiếng nhạc, tiếng nước chảy, tiếng bò rống, tiếng chó sủa, cái gì mà nó giúp cho mình có được **TRÍ TUỆ GIÁC NGỘ**, thì cái đó là thiêng liêng. Một cái hoa héo, một cái chén nước chấm, một chiếc lá vàng, miễn nó là một gợi ý hay thì nó là con đường giải thoát. Hiểu không? Có hiểu cái đó không? Chứ không cần thiết phải ghê gớm. Tôi hỏi bà con nha. Bà con đi lạc trong rừng, bà con đang đi lạc trong rừng thì con đường nào ngắn nhất, an toàn nhất, để ra khỏi rừng, con đường đó không có được tráng nhựa, mà nó chỉ là sinh với gai khô, thì bà con có đi không? Hả? Ngắn nhất và an toàn nhất, có điều nó hơi bị sinh, hơi bị gai, đi hả? Không. Bây giờ tôi giới thiệu con đường khác, tráng nhựa, mà có trồng bông hồng nhưng mà nó không có dắt ra rừng, quý vị có đi không? Tại sao? Hả? Bây giờ trầm mới nói, các khanh, đa phần Phật tử đều chọn con đường nhựa có trồng hoa hồng, đó là những pháp tu lòng vòng, lòng vòng, có điều tu vui, đúng không? Có đó không? Yeah. Tôi nói ra nghĩ lại coi nó khiếm lắm, trong khi cái con đường của Đức Phật Ngài dạy mình Quán Bất Tịnh là tóc, lông, móng, răng, da, thịt, gân, xương, tủy, thận, mật, đờm, mủ, máu, mồ hôi, phần, nước tiểu. Ngài dạy mình pháp môn đó nghe oải quá, nghe nó ớn quá. Nhưng mà đó là con đường đi ra, còn mình đây thích pháp môn nào mà tu mà cả mấy ngàn người vậy đó, tụng niệm cái gì đó mà rần rần, rần rần, rồi mặc đồng phục, nói chung là ăn uống buffet vui vẻ, rồi đi đâu có bày đàn rần rần, khoái. Thì cái đó là mình đang chọn con đường trải nhựa có trồng hoa hai bên, chim hót líu lo, nắng vàng, mây trắng, trời xanh, mà dẫn về đâu trời biết. Tui mong bà con nhớ tới chết câu đó. ***Tự hỏi rằng mình đang có mặt trên con đường nào? Con đường đó ra sao không quan trọng, mà vấn đề là nó dẫn về đâu?***

Tôi biết, bây giờ giờ tôi thử rồi tôi biết chắc nó lòi cái mặt ra. Bây giờ mình về mình làm một cái resort mỗi người vô là được một cái phòng riêng có máy lạnh, tủ

lạnh, rồi bàn ủi, tắm có nước nóng, nước lạnh, rồi tới giờ ra đốt lửa trại, mà nam thanh nữ tú, mà trong đó toàn là tuổi trẻ, đẹp người, đẹp nết, pháp môn thì sơ sài, cứ Nam Mô Xá Lợi Phất, Nam Mô Mục Kiền Liên, vậy thôi, chứ không có niệm gì nhiều, phải không? Ra rồi mấy cô, mấy cậu rồi sàng qua, sàng lại, rồi tụ năm, tụ ba, gốc cây bờ ao, bụi chuối đó. Rồi một bên – kể bên nó có một cái giống như vậy đó. Mà nhà lá đơn sơ, buổi sáng học 2 tiếng giáo lý, ngồi thiền 1 tiếng, buổi trưa thì coi như là rau rừng, nước suối đơn sơ đậm bạc, chiều học 2 tiếng nữa, thiền tiếp, tối thì không có lửa trại bởi vì củi để dành mai nấu ăn, rồi vô trong phòng thì coi như nhà tranh vách đất, muỗi con nào con nấy như chim sẻ, nó bay lượn lờ, cấm không được xài phone, thì tôi đổ các vị hai bên, bên nào nó đông? Thấy chưa? Bởi tôi nhớ có cái thiền viện đó, nó được cắt đôi bằng một con suối, ông Thiền Sư mới đặt bên đây là bờ mê, bên kia là bến giác, thì nó lạ lắm, bên bờ mê thì gồm có nhà bếp, có nhà khách, rồi có cái chỗ nhà mát đón khách, vui vẻ lắm. Còn bên bờ giác là chỉ có cái thiền đường thôi. Mà bên bờ giác không có ma nào hết, bữa đó sau buổi hành thiền xong xuôi, Thiền Sư hỏi Thị Giả sao vắng hoe? Tụi nó qua bên bờ mê, bởi vì bên bến đổ bánh xèo. Mà tôi nói thiệt. Tôi nói thiệt, bây giờ ngay ở Kālāma, tôi chia ra làm hai khu, khu nội viện, khu ngoại viện, mà cứ bên ngoại viện bữa nào cũng đổ bánh xèo, bánh ướt, rồi bên đó có Sauna, có phòng Gym, rồi có mời về hai, ba ông 6 múi, vài ba cô 3 vòng về tập dạy Yoga, dạy thể dục nhịp điệu, rồi vậy đó. Còn bên ngồi thiền. Tôi nghi chắc bên còn mình tui. Không. Nói ra bà con biết, không có, không có, nhưng mà làm rồi nó có. Cho nên tôi tính cái này tôi nói thiệt, tương lai tôi đã thăm dò kỹ lắm. Kālāma. Quý vị biết cabin điện thoại không? Thì tôi tính dọc bờ tường tôi sẽ làm khoảng chừng 20 cái cabin bằng gỗ tạp, kín mít, thì ở cabin bằng sàn, giống như cái sàn, giữa tôi khoét cái lỗ, bên dưới là bếp củi, khi nào hành giả nghe mệt thì cứ vô cabin đóng cửa lại, thì để cái nồi trên, lá xả với bạch đàn mình làm một nồi, thì trong đó tôi để hai cái băng ghế, mỗi băng ghế ngồi được hai người, cabin ngồi được bốn người. Nghe mệt vô đó xông. Vậy đó. Thì thiền ở trong thiền đường cũng được rồi ra đó thiền, rồi tôi cũng ước mong tôi làm cái phòng chơi bowling, sáng cho bà con vô thấy vậy đó, tập cái tay, vừa thấy vừa niệm. Thì tôi nghĩ rằng cái đó thì khách về đông hơn. Chứ còn thiền mà không có vui nó không có về. Thì tôi nói mà người ta phản đối quá, người ta nói không có được. Thì này giờ tôi nói cái gì? Này giờ tôi nói các vị tưởng tôi nói đùa. Không. Tôi nói nghiêm túc là cái cảnh nào mà nó giúp cho mình được giác ngộ thường là mình sợ cái đó. Nghe tôi nói. Trong đời sống của chúng sinh nó có hai thứ **Thích** và **Cần**. Đa phần, phần đông, phần nhiều, phần lớn, là mình chạy theo cái "Thích" chứ mình không quan tâm tới cái "Cần". Có đúng không? Đa phần là mình chạy theo cái "Thích" chứ ta không quan tâm tới cái "Cần". Trên mâm ăn cái nào mà độc nhất, dễ bệnh nhất, mau chết nhất, là người ta lại ăn cái đó. Chứ còn mấy cái lành ít người ăn lắm. Tôi ví dụ, như là ba cái bắp cải, rồi củ dền, mình nấu xong mình đừng có bỏ bột ngọt, mình cho chút xíu muối thôi, rồi mình luộc cái mình lấy ra

chấm miếng nước tương ăn, còn nước mình làm canh, thì thật ra cái đó mới là thần dược. Ít ai ăn cái đó, là người ta phải có này, kia, có chúng sanh, đưa chúng sanh vào lòng người ta phải chịu, chứ còn thật ra cái món có lợi cho mình thì người ta không có thích. Đấy. Mà trong đời sống mình, thứ nhất ai cũng chú ý cái thích chứ không chú ý đến cái cần. Thứ hai, cái mình thích thường làm khổ mình nhiều hơn cái mình cần. Đúng không? Thì kể từ sau bài giảng này thì chỉ xin quý vị về quan tâm giùm mấy chuyện. Thứ nhất, cái nào là cái mình "Thích" và cái nào là cái mình "Cần". Chuyện thứ hai, cái mình "Cần" là cái gì? Gồm có hai phần. Cái gì mà nó giúp cho đời sống mình tốt hơn. Cái gì nó giúp cho mình tu tập tốt hơn. Thì cái đó là cái mình "Cần". Còn cái gì mà nó mà mình thấy là cái thích thì tôi không chắc. Ở đây ai có biết chút ít về ngành y, ngành dược, thì chắc tin lời tôi nói. Đúng không? Cái nó hại mình, mình thích hơn. Và tôi cũng nói thẳng luôn, là ngay cả trong hôn nhân, trong bạn bè, người mà tốt để mà mình cưới, tốt để mà mình thân mật, mình giao du, thường mấy người không có vui. Bạn lành đó. Nó gặp mình cái nó cứ đòi mình đọc sách nè, làm bài tập, rồi chạy bộ nè, phải không? Rồi cái thứ mà bạn xấu nó rủ nè, bài bạc, nhậu nhẹt, trác táng, đủ thứ nó mới vui. Còn thứ mà bạn tốt nó nản lắm. Đó là lý do tại sao người ta thích ngoại tình, bởi vì cái bà vợ nhà sống với bà nó đơn điệu lắm, bà nghĩ toàn là chuyện cần không à. Còn các bà vợ bé hoặc tình nhân bên ngoài đó, người ta thích là bởi vì nó xúi toàn chuyện tầm bậy không à. Nhờ vậy nó vui. Đúng không? Cho nên người ta "Ma đưa lối quỷ đưa đường, cứ tìm những chốn đoạn trường mà đi". Đó là khuynh hướng của người vô minh. Người vô minh là luôn luôn thích cái gì hại mình. Tin tôi đi. Quý vị về ngồi ngẫm lại coi ông Sư nói đúng hay sai? Mình thích toàn là cái hại mình không, thứ nhất. Thứ hai, mấy cái mà nó có lợi cho mình không có vui, tôi biết mà, năm nay tôi gần 60 tuổi tôi biết, mấy cái cũng như sáng đầu hôm là 9 giờ phải đi ngủ rồi, mà trong khi đó lướt web, giờ đó lướt mới đã, thì 9 giờ phải đi ngủ, sáng mình đang nướng ở trong giường mà 4 giờ là phải dậy rồi, đâu có vui. Đấy. Xong rồi phải ra quơ tới quơ lui, rồi hít đất, rồi kéo tay, rồi uống nước lọc, rồi yoga, rồi khí công, rồi dưỡng sinh, rất là mệt. Đã vậy ăn sáng tốt nhất là gì? Là cháo trắng thôi, đâu có vui. Phải thức khuya, phải lướt web cho nó sâu, 2 giờ mới ngủ, xong rồi phải dậy thật là trễ, trễ xong rồi bắt đầu kêu cái đồ gì mà ngon nhất ngoài phố đem về ăn, cholesterol, tiểu đường cao máu, bất chấp, sống vậy nó mới vui. Chứ còn sống như tôi nói nó không có vui. Ngủ sớm, dậy sớm, tập thể dục, uống nước lọc, vô là quất cho thời ngồi thiền 45 phút, đâu có vui, đúng không? Rồi đã vậy ra đũa tô cháo trắng, đâu có vui. Yeah. Không có vui. Phải là cái gì mà độc địa đó mới đã, tin tôi đi. Chứ còn ba cái nước lọc, cháo trắng là tôi thấy là tôi kể mà tôi còn nổi óc mà, nhưng mà cái đó lại là cái mà nó giúp cho mình sống lâu trăm tuổi, đầu óc minh mẫn, mấy cái đó thì lại mình chê. Nha.

Cho nên cái câu trả lời của Ngài A Nan rất là sâu. Đó là cái gì mà nó giúp ích cho đời sống mình được thăng hoa, tiến bộ, cái gì mà nó nâng cấp được **TRÍ TUỆ GIÁC NGỘ GIẢI THOÁT**, thì cái đó là cái cần thiết. Chứ trên đời này không có cảnh nào mà tốt theo định mức mặc định không có. Mà Ngài phải đưa ra một cái định mức rất là Phật Pháp. Đó là cái gì mà nó giúp cho mình. Tôi biết bà con cũng ớn lắm, mà tôi cũng giảng vậy, tôi cũng đâu có sung sướng gì. Chúc bà con ngày vui, chờ Sư Cả về mình cúng cơm, xong bà con ăn rồi bà con giải tán.

Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật

Kính mời nghe trực tiếp bài giảng tại đây:

<https://youtu.be/p4N89-KWwzQ?si=Ki7aSdgbzLL3-1nx>

Chúng con xin Cúng dường Đức Thế Tôn, Pháp Bảo và Tăng Bảo bằng sự hành đạo. Con nguyện sự chia sẻ Giáo Pháp này là nhân duyên giúp cho hàng Phật tử chúng con và gia quyến thoát khỏi sự Khổ Thân, thoát khỏi sự Khổ Tâm, đoạn tận Phiền Nã, tránh mọi sự cám dỗ hướng Tâm Đến Giác Ngộ, Giải Thoát Niết Bàn.